

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЖУРНАЛІСТИКА І ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ: СУЧАСНІ

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Рівень вищої освіти –перший (бакалаврський)

Освітня програма «Журналістика»

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол № 6
від «18» Грудня 2024 року

м. Івано-Франківськ – 2024 р

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Журналістика і штучний інтелект: сучасні виклики та можливості
Статус дисципліни	Вибіркова
Викладач	Струтинська Тетяна Іванівна
Контактний номер викладача	+ 380500517162
E-mail викладача	tetina.i.strutynska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації відбуваються у день проведення лекцій та практичних занять (за попередньою домовленістю зі студентами). Можливі також онлайн-консультації через платформи для дистанційного навчання (Zoom, Google Meet тощо).

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчального курсу «Журналістика і штучний інтелект: сучасні виклики та можливості» є процеси взаємодії сучасних журналістських практик із технологіями штучного інтелекту, їх вплив на створення контенту, етику, перевірку фактів, а також прогнозування нових тенденцій у медіаіндустрії.

Навчальна дисципліна «Журналістика і штучний інтелект: сучасні виклики та можливості» передбачає вивчення основних принципів застосування штучного інтелекту в медіа, аналіз інструментів автоматизації журналістської діяльності, а також розгляд сучасних викликів, таких як маніпуляції даними, інформаційні загрози та питання авторського права.

Зміст курсу розкриває концептуальні основи впровадження штучного інтелекту в журналістику.

Особливості дисципліни: навчитися ефективно використовувати інструменти штучного інтелекту у журналістській діяльності, розуміти його можливості, перспективи та потенційні загрози. Курс спрямований на формування практичних навичок, критичного мислення щодо етичних аспектів використання технологій та здатності адаптуватися до швидких змін у цифровому медіасередовищі.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Журналістика і штучний інтелект: сучасні виклики та можливості» є опанування студентами необхідних теоретичних знань і практичних навичок використання штучного інтелекту в журналістиці, а також розуміння його впливу, ризиків і перспектив у цифровізованому суспільстві.

Завдання вивчення дисципліни передбачає:

- опанувати основні поняття та термінологію у галузі ШІ;
- визначити основні принципи функціонування ШІ та його застосування у сучасній журналістиці;
- ознайомитися з інструментами ШІ;
- проаналізувати можливості штучного інтелекту в медіаіндустрії, визначити ризики та головні виклики для журналістів;
- формування навичок використання інструментів аналізу та обробки текстової та аудіовізуальної інформації;
- формування навичок визначати етичні межі використання даних у журналістських розслідуваннях, статтях та інших матеріалах.

Основними **цілями** дисципліни є :

- розуміння специфіки застосування штучного інтелекту в журналістиці;
- набуття практичних навичок використання ШІ: оволодіння інструментами та технологіями штучного інтелекту для створення контенту, аналізу даних та автоматизації процесів у журналістиці;
- розвиток критичного мислення щодо етичних аспектів використання штучного інтелекту та розуміння його потенційних ризиків і викликів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні та фахові компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК05. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій

СК05. Здатність ефективно просувати створений медіапродукт

Програмні результати навчання:

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології для вирішення професійних завдань.

ПР14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год
Практичні	18 год
Самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
7	061 Журналістика	4	Вибірковий

Тема	Кількість годин		
	лекції	Семинарські заняття	Самостійна робота
Тема 1. Вступ. Розуміння принципів ШІ та його застосування. Визначення основних термінів і понять.	2	2	5
Тема 2. Використання алгоритмів ШІ для відбору та класифікації новин. ШІ у виробництві аудіовізуального контенту. Застосування	2	2	10
Тема 3. Застосування технологій ШІ для аналізу контенту та дезінформації у соціальних мережах	2	2	10
Тема 4. ШІ та його застосування у журналістиці. Приклади успішного використання ШІ у журналістських проектах.	2	6	20
Тема 5. Етичні аспекти використання ШІ у журналістиці: аналіз етичних проблем, пов'язаних з використанням штучного інтелекту, таких як конфіденційність, маніпуляції контентом, авторство та відповідальність.	2	4	5
Тема 6. Перспективи розвитку ШІ у медіаіндустрії: дослідження майбутніх тенденцій та інновацій, що змінюють журналістську практику за допомогою штучного інтелекту, включаючи автоматизацію редакційних процесів та персоналізацію новин.	2	2	10
Підсумки курсу			

Загалом	12	18	60
---------	----	----	----

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточне опитування, тестування та самостійна робота – 30 балів; творча робота – 10 балів; контрольна робота – 10 балів. Залік – 50 балів.
Вимоги до письмових робіт	Письмова робота складається з трьох теоретичних та одного практичного завдання (тестового). <i>Питання для обговорення на семінарах:</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Поняття та принципи функціонування ШІ</u> 2. Використання штучного інтелекту в роботі медіа 3. Тенденції розвитку ШІ в Україні 4. Штучний інтелект і аналіз споживчих трендів 5. Етичні норми і ШІ в журналістиці
	Робота на практичному занятті (усні відповіді, письмові завдання, тестування) оцінюється за 5-бальною системою залежно від повноти відповіді (правильності виконання) студента.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи, відпрацювати пропущені практичні заняття. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік; форма здачі – письмова; структура залікової роботи та розподіл балів за завдання: 1 – теоретичне питання (10 балів), 2 – теоретичне питання (10 балів), 3 питання – практичне завдання (10 балів), 4 питання – тести (20 балів).

7. Політика навчальної дисципліни

<p><i>Письмові роботи.</i> Заплановано виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами практичних занять та темами, які винесені на самостійне опрацювання; також додаткових письмових індивідуальних завдань;</p>				

письмових експрес-опитувань на практичних заняттях. Письмові роботи здобувача вищої освіти повинні демонструвати самостійність виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Академічна доброчесність. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та заліку заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату. 4. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися із зазначеними положеннями та документами можна за посиланням: <http://surl.li/jmet>

Відвідування занять: Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути уважним та відповідальним. Пропущені практичні заняття потрібно відпрацювати, виконавши індивідуальні завдання або виконавши тести за темою. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <http://surl.li/kedzc>

Неформальна освіта. Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, ВУМonline та ін. за відповідним предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <http://surl.li/dzryl>

8. Рекомендована література

Базова

1. Верховна Рада України. Про затвердження завдань Національної програми інформатизації на 2022-2024 роки (2360-IX). 2022, 8 липня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2360-20>
2. Грозна О. Технологічні інновації в онлайн-медіа: роль штучного інтелекту та віртуальної реальності у трансформації контенту. Обрії друкарства. 2024, (1(15)), с. 102-112. doi: 10.20535/2522-1078.2024.1(15).302843.
3. Інститут проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України. Національна стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні 2021-2030 : проект. 2021. URL: <https://bit.ly/3rconkm>
4. Черемних І. Штучний інтелект у медіагалузї й медіаосвіті. Основні виклики та конкурентні переваги. Communications and Communicative Technologies. 2024, 24. С.123-132. <https://doi.org/10.15421/292413>
5. Шанний неренте Дооша нос С, Роблен , варе на О антональна академія правових наук

України, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності. Київ : Інтерсервіс, 2023. 202, [1] с. Авт. зазначено на с. 203. 9. European in University Association. Artificial intelligence tools and their responsible use higher education 2023, February. URL: <https://www.eua.eu/resources/publications/1059>

Додаткова

1. Кабінет Міністрів України. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2021-2024 роки (438-р). 2021, 12 травня. URL: <https://bit.ly/3NEj7gT>
2. Кабінет Міністрів України. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні (1556-р). 2020, 20 грудня. URL: <https://bit.ly/3XBWNJg>

Викладач: **Струтинська Тетяна Іванівна**,
асистентка кафедри журналістики